

νὰ κλάνω 'ς τὸ στόμα σ'!) Κερασ. 2) Ἐνεργ. ὁ μὴ περδόμενος πολλαχ.: *Ἀκλαστος κόλος δὲ γίνεται πολλαχ. *Ἀκλαστους κόσμους (ἐκ παραμυθ. κόσμος ὅπου οἱ ἄνθρωποι δὲν πέρδονται) Εὐρυταν.

*ἄκλαστος ὁ, ἄκλαστο Καλαβρ. (Χωρίο Βουν. ἄκλαστρο Καλαβρ. (Χωρίο Ροχούδ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἐπιθ. ἄκλαστος = ἄθραυστος. Πβ. GRohlf's Etymolog. Wört. 9.

Ποσότης γάλακτος τυροκομουμένου μήπω λαβοῦσα σχῆμα σφαιρικόν.

ἄκλαυτος ἐπιθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κοτύωρ. Τραπ. Χαλδ.) ἄκλαυστος Πόντ. (Κερασ.) ἄκλαυτος Πόντ. (Κερασ.) ἀκλαίαντος Σύμ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἄκλαυτος, παρ' ὃ καὶ ἄκλαυστος. Ὁ τύπ. ἄκλαψτος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀορ. ἔκλαψα τοῦ ρ. κλαίω. Ὁ τύπ. ἀκλαίαντος κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ρ. κλαίω.

1) Ἐπὶ προσώπου, ἐκεῖνος διὰ τὸν ὅποιον οὐδεὶς κλαίει, οὐδεὶς θρηνεῖ, ἀθρήνητος ἐνθ' ἄν.: *Ἀκλαυτος ἐδιάνη κ' εὐτός, κἀνείς δὲν ἤχυσεν ἓνα δάκρυο! Νάξ. (Ἀπύρανθ.) *Ἀκλαυτον ἐφῆκαν τὸν ἀποθαμμένον Τραπ. *Ἀκλαυτος ἐπέμνε Χαλδ. *Ἀκλαυτον κὶ ἀσαβάνωντον ἔθαψαν αὐτον Κοτύωρ. || Ποίημ.

Κ' ἔτσι μ' ὄλο σου τ' ἀσῆμι | μνέσκεις ἄκλαυτο ψοφίμι

ΔΣολωμ. 315. Ἡδη παρ' Ὁμ. Χ 386 «κεῖται παρ νήεσσι νέκυς ἄκλαυτος, ἄθαπτος» καὶ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 29 «ἐὰν δ' ἄκλαυτον, ἄταφον, οἴωνοις γλυκύν | θησαυρὸν εἰσορμῶσι πρὸς χάριν βορᾶς». β) Ἐκεῖνος καθ' ὃν δὲν κλαίει τις, ὁ μὴ προκαλῶν τὸ κλαῦμα, ἐπὶ πραγμάτων καὶ καταστάσεων πολλαχ.: Παροιμ. Μῆτε γάμος ἄκλαυτος μῆτε λείψανο ἀγέλαστο (δηλονότι καὶ κατὰ τὸν γάμον συμβαίνουν ἀτυχήματα προκαλοῦντα θρήνους καὶ κατὰ τὴν κηδείαν ἢ τὴν ἀλλήν ἐπιμέλειαν τοῦ νεκροῦ συμβαίνουν ἀστεϊὰ τινα προκαλοῦντα γέλωτα) Ἀθῆν. Πελοπν. κ. ἀ. Οὔτε γάμος ἄκλαυτος οὔτε ξόδι ἀγέλαστο (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Αἰγιν. Ποῦ εἶδεις νικρὸν ἀέλαστον κὶ χαρὰ ἄκλαυτ; (συνών. τῇ προηγουμένῃ) Μακεδ. (Σιάτ.) Ποιὰ χαρὰ ἄκλαυτη, ποιὰ λύπη ἀγέλαστη; Ζάκ. 2) Ὁ μὴ κλαύσας Πόντ. (Χαλδ.) κ. ἀ. β) Ὁ μὴ εὐκολος εἰς τὸ κλαίειν Σύμ.: Παιδὶν ἀκλαίαντο. Ἀντίθ. κλαψιάρεις. γ) Ὁ μὴ ἀρτίως κλαύσας, ὁ μὴ συγκεκινημένος ἐξ οἴονει προηγηθέντος θρήνου Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Μὰ πότε δὰ εἶν' ἄκλαυτος! Ἀντίθ. κλαμμένος (ιδ. κλαίω). Ἡδη παρ' Ὁμ. δ 494 «οὐδὲ σέ φημι | δὴν ἄκλαυτον ἔσεσθαι, ἐπεὶ κ' εὖ πάντα πύθηαι» καὶ Σοφοκλ. Ἡλέκτρ. 912 «μηδὲ πρὸς θεοὺς | ἔξεστ' ἀκλαύτω τῆσδ' ἀποστῆναι στέγης».

ἀκλείδιν ἐπιθ. οὐδ. Πόντ. (Κερασ.) ἀκλείδ' Πόντ. (Ὁφ. Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ ρ. κλειδώνω. Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ ιδ. ἈνθΠαπαδόπ. ἐν Ἀθηνᾶ 37 (1925) 167 κέξ.

Τὸ μὴ κλειδωμένον, ἀκλείδωτον, ἀνοικτόν ἐνθ' ἄν.: Ἐφῆτδες τ' ὁσπίτ' ἀκλείδ' ἰθαὶ πᾶς Ὁφ. Ἀκλείδ' ἐν τὸ ξεραντέρ' (ξηραντήριον, ἀποθήκη δημητριακῶν) αὐτόθ. Ἀκλείδᾱ παραθύρᾱ Χαλδ. || Ἄσμ.

Νὰ βρῶ τὰ πόρτας ἀνοιχτά, τὰ παραθύρᾱ ἀκλείδᾱ Κερασ.

ἀκλείδωτα ἐπίρρ. κοιν.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἀκλείδωτος.

Οὐχὶ κλειδωμένα: Ἀφῆσε τὸ σπῖτι ἀκλείδωτα κ' ἔφυγε. Συνών. ἀνοιχτά.

ἀκλείδωτος ἐπιθ. κοιν. καὶ Πόντ. (Κερασ. Σάντ. Τραπ.) ἀκλείδουτους βόρ. ιδιώμ.

Ἐκ τοῦ στερετ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. κλειδωτός < κλειδώνω.

1) Ὁ μὴ κεκλεισμένος διὰ κλειδὸς ἐνθ' ἄν.: Ἀκλείδωτη πόρτα. Ἀκλείδωτο ντουλάπι - σεντούκι - σπῖτι κττ. σύννηθ. Ἐφῆκες ἀκλείδωτον τὴν πόρταν καὶ ἔπρεσε καὶ (ἐπλάγιασε) Τραπ. 2) Μεταφ. ὁ μὴ κλειδώνων τὸ στόμα του, ἀθυρόστομος Μακεδ. (Βογατσ.)

ἀκλειστός ἐπιθ. Εὐβ. (Κονίστρ.) Ἡπ. Πελοπν. (Καλάβρυτ. Κόρινθ.) Πόντ. (Ὁφ. Τραπ.) κ. ἀ.

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἀκλειστός.

1) Ὁ μὴ κεκλεισμένος, ἀνοικτός ἐνθ' ἄν.: Ἐχον τὸ βαρέλλι ἀκλειστο (τὴν θύραν μήπω προσηρμοσμένην, ὥστε νὰ δεχθῇ τὸ γλεῦκος) Εὐβ. Ἐξέβε τὸ ἐφῆτσε ἀκλειστο τὴν πόρτα Ὁφ. Ἀκλειστο ἐπόμενε τὸ στόμαν ἀτ' αὐτόθ. Σπῖτι ἀκλειστο Ἡπ. Καλάβρυτ. Κόρινθ. Πόρτα ἀκλειστη αὐτόθ. Ἡδη παρὰ Πλουτάρχ. Ἡθ. (ἐκδ. Bernardakis) 5,122,10 «οἰκίαν τε παρέχων ἀκλειστον ὡς λιμένα φύξιμον αἰετοῖς χρήζουσι». Πβ. καὶ Θουκ. 2,93 «ἦν δὲ ἀφύλακτος καὶ ἀκλειστός» (ἐνν. ὁ λιμὴν τοῦ Πειραιῶς). 2) Μεταφ. ὁ μὴ συγκεκολλημένος, ὁ μὴ προσηρμοσμένος, ἐπὶ τῶν ξηρανομένων σύκων, τὰ ὅποια διχοτομοῦν πρῶτον καὶ ἔπειτα συγκολλοῦν ἀνὰ δύο Εὐβ. (Κονίστρ.): Ἐχον τὰ σῦκα ἀκλειστα.

ἀκλεφτός ἐπιθ. Ἡπ. Κάρπ. Πόντ. (Σάντ. Τραπ.) κ. ἀ.

Ἐκ τοῦ μεσν. ἐπιθ. ἀκλεπτός. Πβ. Ἡσύχ. ἐν λ. ἀκλεπτός.

1) Ὁ μὴ κλαπεῖς, ὁ μὴ παθὼν κλοπὴν ἐνθ' ἄν.: Αὐτὸς δὲν ἄφῆσε κἀνένα ἀμπέλι ἀκλεφτο (ἀπὸ τὸ ὅποιον νὰ μὴ κλέψῃ) Ἡπ. Ἀκλεφτο σπῖτι αὐτόθ. || Γνωμ. Ἀκλεφτος γείτονας, μπιστὸς φύλακας (ὁ γείτων μὴ κλεπτόμενος ὑπὸ τοῦ γείτονός του γίνεται πιστὸς φύλαξ τῶν κτημάτων του. Πβ. καὶ ΝΠολίτ. Παροιμ. 3,443) Κάρπ. 2) Ὁ μὴ κλέπτων, τίμιος Πόντ. (Σάντ.)

ἀκληριὰ ἢ, Εὐβ. Πελοπν. (Λακων.) κ. ἀ. ἀκληρία Τσακων. ἀκλέρια Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Παξ. ἀκλαριὰ Κίμωλ.

Ἐκ τοῦ ἀρχ. οὐς. ἀκληρία.

1) Δυστυχία, πενία, ἀτυχία Εὐβ. Ἡπ. Κέρκ. (Ἀργυρᾶδ.) Κίμωλ. Μῆλ.: Ἀφῆσε τὰ παιδιὰ του τῆς ἐρημιᾶς καὶ τῆς ἀκλέριας (ἐπὶ γονέων ἀποθανόντων ἐν πενίᾳ) Ἡπ. || Ἄσμ.

Τὸ ποίνους εἶν' τὰ πρόβατα, τὸ ποίνους εἶν' τὰ γίδια; — Τῆς ἐρημιᾶς, τῆς ἀκληριᾶς, τοῦ γιοῦ μου τοῦ Γιαννάτσι (ποίνους = ποίου, τίνος) Εὐβ.

Τῆς ἐρημιᾶς τὰ πρόβατα, τ'ς ἀκλέριας τὰ σκυλλάκια καὶ ὁ πιστὸς ποῦ τὰ φυλᾷ τοῦ Κωστιαντῆ γυναῖκα

Ἀργυρᾶδ. 2) Τὸ νὰ στερεῖται τις ἀρρένων τέκνων Πελοπν. (Λακων.) Τσακων.: Κλαίει τὴν ἀκληριὰ τῆς Λακων. Ἀκληρία νὰ νι μόλῃ! (νὰ τῆς ἔλθῃ! Ἀρὰ) Τσακων. Ἀκληρία νὰ νι κιάσῃ! (νὰ τὴν πιάσῃ!) αὐτόθ. β) Τὸ νὰ μὴ

ἔχῃ τις καλὰ τέκνα Πελοπν. (Λακων.) 3) Περιουσία, ἣτις μὴ ὑπαρχόντων τέκνων περιέρχεται εἰς ἄλλους Παξ.: Ἀρμίες καὶ ἀκλέριας (ἀρμίες = ἐρημιές, ἀδέσποτοι τόποι).

*ἀκληριάζω, ἀκληριάζω Πελοπν. (Λακων. κ. ἄ.) ἀκληριάζον Τσακων.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκληρος.

1) Χάνω τὰ τέκνα μου, τοὺς κληρονόμους μου, εἶμαι ἄκληρος ἐνθ' ἄν.: Ν' ἀκληριάσω, ἂν σοῦ λέω ψέματα! Λακων. Πβ. ἀκληρίζω. 2) Εἶμαι ἄκληρος, στεροῦμαι ἄρρενος τέκνου Πελοπν. (Λακων. κ. ἄ.)

ἀκληρίζω Πελοπν. (Ἀρκαδ.)

Τὸ μεσν. ἀκληρίζω.

Καθίσταμαι ἄκληρος, πάσχω ἐξώλειαν γένους. Συνών. ξεκληρίζω. Πβ. ἀκληριάζω.

*ἀκληρικὸν τό, ἀκληρικὸν Πόντ. (Σάντ.)

Οὐδ. τοῦ ἐπιθ. *ἀκληρικός, ὃ ἐκ τοῦ ἄκληρος.

Πρᾶγμα μὴ ἔχον κληρονόμον, ἔρημον.

ἀκληρίλα ἦ, Πελοπν. (Ἀρκαδ. Μεσσ.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκληρος καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ίλα.

Τὸ νὰ εἶναί τις ἄκληρος, ἅπαις, ἢ ἀπαιδία ἐνθ' ἄν.: Κακεῖα ἀκληρίλα νὰ τὸν εὔρη! (ἀρά) Μεσσ.

ἀκληρίτακας ὁ, Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀκληρίτης καὶ τῆς παραγωγικῆς καταλ. -ακας.

Ἐπὶ τὸ σκωπτικώτερον, ὃ ἄνευ παίδων, ὁ ἄκληρος.

ἀκληρίτης ὁ, Κεφαλλ. Πελοπν. (Μεσσήν.) ἀκληρίτης Πελοπν. (Κυνουρ.) Θηλ. ἀκληρίτα Πελοπν. (Λακων.)

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. ἄκληρος. Διὰ τὸν σχηματισμὸν πβ. ἄνομος - ἀνομίτης, λεπρὸς - λεπρίτης, νεκρὸς - νεκρίτης κττ.

Ὁ ἄνευ τέκνων, ἅπαις ἐνθ' ἄν.: Αὕτῃ εἶναι ἀκληρίτα γυναῖκα Λακων. Μωρὲ τὸν ἀκληρίτη, νὰ εἶναι τσιγκούνης! (ὀνειδιστικὴ προσηγορία) Μεσσήν. || Παροιμ. Ἀκληρίτης ἀθεΐτης (ὅτι ὁ ἅπαις εἶναι συνήθως σκληρὸς καὶ ἀπάνθρωπος) Κυνουρ.

*ἀκληρόπουλλο ἐπιθ. οὐδ. ἀκληρόπον Πόντ. (Σάντ. Τραπ. Χαλδ.)

Ὑποκορ. τοῦ ἐπιθ. ἄκληρος.

Τὸ μὴ ἀνήκον εἰς οὐδένα, ἀδέσποτον, ἔρημον: Ἀκληρόπον ἐπελέστα ἀπάν' ὅς σὸν κόσμον! (ἀπέμεινα ὀρφανός). Ἀκληρόπα νὰ ἐλέπω τὰ λώματα σ'! (εἶθε νὰ ἴδω τὰ ἐνδύματά σου ἀδέσποτα, ἦτοι εἶθε νὰ ἀποθάνης! Ἀρά).

ἄκληρος ἐπιθ. κοιν. καὶ Καπτ. ἄκληρους βόρ. ἰδιώμ. ἄκληρος Βιθυν. Κέρκ. Κρήτ. Κύθν. Κύπρ. Παξ. Πελοπν. (Βούρβουρ. Λακων.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Σάντ. Τραπ. Χαλδ.) Σέριφ. Σίφν. κ. ἄ. ἄκληρε Τσακων. ἔκληρος Κρήτ. ἔκρηρος Κρήτ. ἔκρερος Κρήτ. (Βιάνν.) ἀνάκληρος Καπτ. (Σινασσ.) ἀνάκληρος Καπτ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ.) ἄκληρος Πόντ. (Σινώπ.)

Τὸ ἀρχ. ἐπιθ. ἄκληρος.

1) Ὁ μὴ λαβὼν κληρονομικὴν μερίδα, ὁ μὴδὲν κληρονομήσας, ὁ μὴ ἔχων περιουσίαν, πένης, πτωχὸς Ἡπ.

Θράκ. (Σαρεκκλ.) Κύπρ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Χαλδ.): Οἱ γονεῖς μ' ὅσα εἶχαν ἐχάσαν κ' ἐγὼ ἐπόμενα ἄκληρος Κερασ. Ἐκάνι διαθήκ' καὶ τοὺς ἀφήκι ἄκληρους Θράκ. Τὸν ἔβγαλαν ἄκληρον Ἡπ. || Φρ. ἄκληρος καὶ ἀμανίκωτος (ἐπὶ ἐσχάτης πενίας) Οἶν. || Ἀσμ.

Νὰ χάσης τοὺς ἐφτά σου γιούς καὶ κληρονόμους καὶ ἄκληρους Λακων. Ἦδη παρ' Ὁμ. λ 490 «βουλοίμην... θητευέμεν ἄλλω | ἀνδρὶ παρ' ἀκλήρῳ, ᾧ μὴ βίοςτος πολὺς εἴη».

2) Δυστυχής, ἄθλιος, ταλαίπωρος, συνήθως συνεκφερόμενον μετὰ τῶν συνωνύμων ἄμοιρος, ἔρημος, μαῦρος Καπτ. (Σινασσ.) Κέρκ. Κρήτ. (Βιάνν. κ. ἄ.) Μέγαρ. Πελοπν. (Λακων.) Πόντ. (Ἀμισ. Κερασ. Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): Ἀἰλλοὶ ἐμὲν τὸν ἄκληρον (αἰλλοὶ = ἀλλοίμονον) Κερασ. Τὴν ἄκληρον, νὰ πογγῆς ἀτεν! (τὴν κακομοῖραν, εἶναι νὰ τὴν λυπᾶσαι!) Κοτύωρ. Ἀκληρος καὶ ἄμοιρος Λακων. Ἀκληρο κορμὶ Κέρκ. Τὸν ἐκατάντησε ἔρ'μο καὶ ἄκληρο αὐτόθ. || Ἀσμ.

Εἶδα βαρὰ τὸ φόρτωσε τὸ ἔκρερό μου χτήμα!

Βιάνν.

Τώρα γιαγκίνι ἀναψες ὅς τὸ ἄκληρό μου στήθος Κρήτ.

Μαξιλλαράκι μ' ἄκληρον καὶ πάπλουμα ρημάδι, τί κάνατι τὸν ἀγαπῶ, τοῦ νεῶ τοῦ παλληκάρι; Μακεδ.

Κ' ἐστόχησε τὸ ἔκληρο κ' ἦκαμε πέντε ρῶγες

Κρήτ.

Τ' ἐμὸν ἢ κάρδᾶ τ' ἄκληρον γερεῖ καὶ κ' νεοῦται

Χαλδ. Συνών. κακόμοιρος, κακορρίζικος. Ἡ σημ. καὶ μεταγν. Πβ. Διόδωρ. 3,29,5 «τὸ δὲ τοῦ βίου τέλος οὐ μόνον παρὰδοξον ἔχουσιν, ἀλλὰ καὶ πάντων ἄκληρότατον». β) Μεταφ. ἐπὶ φαγητῶν καὶ καθόλου ἐπὶ ἐδωδίων, ἄνοστος, ἀνούσιος, ἀηδὴς Πόντ. (Οἶν.) 3) Ὁ μὴ ἔχων τέκνα, ἅπαις, ἄτεκνος κοιν. καὶ Καπτ. (Σινασσ.) Πόντ. (Κερασ.) Τσακων.: Ἀπέθανε ἄκληρος κοιν. Ἐχ' πουλὺ βιό, μ' ἀνιφέλιτα, εἶνι ἄκληρους Μακεδ. (Σισάν.) Διήκε ἄκληρος Πελοπν. (Μάν.) Οἱ ἄκληροι θὰ παιδιωθοῦν τὴ θυγατέρα μου (θὰ υἰοθετήσουν) Θήρ. Ἦτανι ἄκληροι καὶ πήρανι ἕνα ψ'χουπαῖδ' Σκόπ. Ἀκληρος γονεῖς νὰ πεθάνης! (ἀρά) Πελοπν. (Λακων.) Ἀκληρος ν' ἀπομένης! Κερασ. Ἀκλερε ν' ἀραμᾶρε! (νὰ μείνης!) Τσακων. || Παροιμ. Φρ. Ἀκληρος ἄθεος (ὅτι ὁ ἄτεκνος δὲν φοβεῖται θεὸν) Πελοπν. (Δημητσάν.) || Ἀσμ.

Ἀς δαίρουνται-ν-ἔ ἄκληρες τσι ἄς κάθουνται νὰ τρώσι, γιατί δὲν ἔχουσι παιδιὰ ὅς τὸν πόλεμον νὰ πάσι

Μεγίστ. Συνών. ἀβλαστάρωτος 2, ἀκλάδωτος 2.

β) Ἐπὶ κτημάτων, ὁ μὴ ἔχων τὸν κληρονομήσοντα, ἀκληρονόμητος Πόντ. (Κερασ. Κοτύωρ.): Τ' ὁσπίτιν αὐτ' ἐπόμενεν ἄκληρον. || Φρ. Ἀκλερα νὰ ἴντανε! (ἐρημα νὰ γίνουν! Ἀρά) Κοτύωρ. γ) Ἐπὶ πραγμάτων ἀρατικῶς, ἄθλιος, δυστυχής Πόντ. (Κοτύωρ. Οἶν. Ὁφ. Τραπ. Χαλδ.): Νὰ ἴνεται ἄκληρον! ἢ νὰ ἴνεται ἄκληρον καὶ ἀσιόσ'! (ἄθλιον νὰ καταντήσῃ καὶ κακότυχον!) Τραπ. Χαλδ. Ἀκλερα νὰ ἴντανε τὰ δέα τ' (κακορρίζικα νὰ καταντήσουν τὰ πράγματά του!) Ὁφ. 4) Ὁ μὴ γεννήσας τέκνα διὰ φυσικὴν ἀνικανότητα ἢ ἄλλην αἰτίαν Θήρ. Μέγαρ. Μεγίστ. Σίκιν. κ. ἄ.: Μὲ τὸν πρῶτο της τὸν ἄντρα ἦταν ἄκληρη Μεγίστ. Ἐνὴ ἄκληρη! (ὕβριστικῶς) Μέγαρ. β) Ἐπὶ ζώων, ὁ μὴ τίκτων Μέγαρ. Μεγίστ. Μύκ.: Τούτῃ ἢ γίδα εἶναι ἄκληρη φέτος Μέγαρ. Ἀκληρο πρόβατο Μύκ. γ) Ἐπὶ δένδρων, ἀκαρποφόρητος Μέγαρ.: Τὰ δέδρα μου φέτος εἶναι ἄκληρα (δέδρα = ἐλαιόδενδρα).

